

Budapestre vonatkozó újs

Szerző: *Péter Imre*

Cím:

A mindennapok művészete

Jegyzetek a Csehszlovák Iparművészeti Kiállításról

Népszabadság

(Helv)

1958. XII. 30.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Képek a Csehszlovák Iparművészeti Kiállításról.

A Csehszlovák Iparművészeti Kiállítás, amelyet egy mérnök vezetésével 17 tagból álló művészbrigád példás gondjával és ízléssel varázsolt a Műcsarnok termeibe, nemcsak széles körképet ad a világszerte nagyra becsült csehszlovák iparművészek kimagasló eredményeiről, hanem a modern iparművészet problémáit is teljesen új megvilágításban mutatja be a magyar közönség és a szakma képviselői előtt.

A csehszlovák iparművészet mindenekelőtt arra ad választ, miképpen lehet a népművészeti hagyományokat, a klasszikus kézművészek és iparok múltbeli eredményeit a modern iparművészet legmaibb, legkorszerűbb módszereivel összeolvasztani a

nagyipari termelésben. Ezt a törekvést látjuk végigvonulni a kiállítás termékeiben: a textil-, fém-, fa-, bőr-, kerámia-, üveg, szalma-, papír- és egyéb anyagok feldolgozásával készült alkotásokon.

*

A kiállításnak az iparművészet minden területét átölelő ezernyi szála egy központi gondolatot emel ki: szocialista életforma kialakítása nem pusztán társadalmi-ideológiai feladat, szervesen összekapcsolódik az ipari termelés kulturális, esztétikai kérdéseivel. A csehszlovák párt- és államvezetés, híven az ország fejlett, nagymúltú iparához, fokozott figyelmet fordít az ipari termelés új, társadalomnevelő feladataira. Minden iparcikknek, még az olcsó, könnyen beszerezhető tömegárúnak is magán kell viselnie szocializmust építő korunk jegyeit; célszerűnek, formailag szépnek, színesnek és sokoldalúnak kell lennie, hogy széppé és kellemessé tegye a mindennapok életét; a munkásait az üzemben, a hivatalnokét az irodában, a gazdaszornyt a konyhában, a sofőrt a volán mellett és így tovább.

*

A csehszlovák ipar a korszerű formai követelményeket az ipar és a termelés minden ágazatában egységesen és következetesen igyekszik megvalósítani. A modernség — s ezt a kiállítás majd minden darabján jól érzékeljük — nem öncélú formajáték, az új formákat az iparban életünk új stílusa, a használhatóság és a célszerűség követelményei indokol-

ják. Az autók karosszériájának áramvonala a dinamika törvényeinek felel meg. A sárhányó

Ösztönzés

708

Műcsarnok

Idő

'1958'

Személy

Helyszám

városi háziyomda 1926

formai kialakítása akkor helyes és szép is, ha sáros, csatakos időben az autót megkíméli a beszenyeződéstől. A kiállításon látnunk például olyan ollót, amelynek műanyag fogantyúja széles felületen simul az ujjakhoz és a tenyérhez, megkönnyíti a munkát. A könnyű, kecses formájú, testhez simuló kis ülőbútor csak fele akkora területet foglal el, mint egy régi hatalmas kárpitozott fotel... Élénk és harmonikus színelvvel derűs, meghitté teszi a modern kislakást. Itt azonban meg kell jegyeznünk, hogy egyes területeken, mint például a bútorban, porcelánban, a csehszlovák iparművészet — nyilván iparuk exporttendenciáinak ösztönzésére — kevesebb figyelmet fordít a forma sajátos nemzeti karakterének kidomborítására. Itt nem annyira a folklorisztikus elemek külső alkalmazására gondolunk, mint inkább arra a sajátos íze, amely különböző korok sokszor egymással ellentétben formaszemléletén keresztül is átüt, s amely egy nemzet művészetének, iparának sajátos nemzeti jellegét adja.

*

Az ipari formatervezés terén ma már nálunk is egyre sürgetőbben jelentkeznek a megoldásra váró feladatok, s történetek is lépések ebben az irányban; az Iparművészeti Főiskolán ipari formatervező tanszéket szerveztek. Formatervező művészeket vontak be néhány nagyüzemünk munkájába. A Pál-féle légpárnás köszörű és még néhány, külföldön is népszerű és keresett szerszámgép, jármű, műszer, háztartási gép formai kialakításában is jelentős sikerrel vezetett munkásainknak, mérnökeinknek és iparművészeinknek együttműködése. Mindazonáltal ez a kérdés még mindig sok értetlenséggel és ellenkezéssel találkozik egyes ipari körökben. Csehszlovák barátainktól kétségkívül nagy segítséget kaptunk ezzel a kiállítással, amely az iparművészet és az ipari termelés szoros együttműködésének jelentőségét világítja meg közvéleményünk előtt saját iparművészetünknek a Műcsarnok termében felsorakoztatott kimagasló alkotásain.

Péter Imre